

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 550/2018-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. októbra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Libora Duľu a Ladislava Duditša (sudca spravodajca) o prijatej ústavnej sťažnosti obchodnej spoločnosti Majetkový Holding, a. s., Staromestská 3, Bratislava, IČO 35 823 364, zastúpenej advokátom Mgr. Martinom Babčaníkom, Oravská ulica 8, Miloslavov, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 ECdo 7/2018 z 23. mája 2018 takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti obchodnej spoločnosti Majetkový Holding, a. s.,
n e v y h o v u j e .

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. augusta 2018 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti Majetkový Holding, a. s., Staromestská 3, Bratislava, IČO 35 823 364 (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného

porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 ECdo 7/2018 z 23. mája 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ v postavení oprávneného vymáhal sumu 16 781,52 € s príslušenstvom ako pohľadávku judikovanú zmenkovým platobným rozkazom Okresného súdu Bratislava I z 26. júla 2007 v exekúcii vedenej Okresným súdom Partizánske (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 2 Er 2316/2008.

3. V súlade s novelizáciou zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) vykonanou zákonom č. 438/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, sťažovateľ podaním z 12. januára 2016 doplnil návrh na vykonanie exekúcie o všetky rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa vlastného vzťahu s povinnou.

4. Okresný súd ako exekučný súd uznesením č. k. 2 Er 2316/2008-64 z 29. apríla 2016 zastavil exekúciu podľa § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku z dôvodu, že „v základnom – zmenkovom konaní sa súd nezaoberal charakterom spotrebiteľského vzťahu medzi účastníkmi konania“. Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 16 CoE 397/2016-79 zo 7. augusta 2017 tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil. Následne sťažovateľ podal dovolanie proti uzneseniu krajského súdu, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že dovolanie odmietol, aplikujúc § 202 ods. 4 Exekučného poriadku v znení účinnom od 1. apríla 2017.

5. Sťažovateľ okrem iného v ústavnej sťažnosti uviedol, že „... Najvyšší súd SR napádaným uznesením bez ďalšieho odmietol dovolanie Sťažovateľa, aplikujúc ustanovenie § 202 ods. 4 Exekučného poriadku (v znení účinnom od 01. 04. 2017), pričom aplikáciu

dotknutého ustanovenia v Napádanom uznesení nijakým spôsobom neodôvodnil... pri jeho aplikácii zásadne pochybil, keď uvedené ustanovenie § 202 ods. 4 Exekučného poriadku aplikoval v priamom rozpore s prechodnými ustanoveniami k novej právnej úprave... § 243i až 243k Exekučného poriadku nezakladajú žiadnu výnimku pre aplikáciu nového ustanovenia § 202 ods. 4 Exekučného poriadku (v znení účinnom od 01. 04. 2017) aj na exekučné konania začaté pred 01. aprílom 2017.

S poukazom na citované ustanovenia zákona sa teda exekučné konanie vo veci Sťažovateľa ako oprávneného proti povinnej... naďalej spravuje ustanoveniami Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. 03. 2017 a aplikácia ustanovenia § 202 ods. 4 Exekučného poriadku v znení účinnom od 01. 04. 2017 je preto v predmetnej exekučnej veci ZO ZÁKONA vylúčená... Exekučný poriadok v znení účinnom do 31. 03. 2017 použitie dovolania... proti rozhodnutiu súdu v exekučnom konaní nevylučoval.

Skutočnosť, že v prípade Napádaného uznesenia Najvyššieho súdu SR ide z ústavnoprávneho hľadiska o excesnú aplikáciu právneho predpisu, porušujúcu základné právo Sťažovateľa na súdnu ochranu, preukazuje aj ustálená rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít, a to tak Najvyššieho súdu SR (napr. uznesenie NS SR pod sp. zn. 3 Oboer/1/2017, 3 Oboer/5/2017, sp. zn. 3 Oboer/10/2017 a sp. zn. 3 Oboer/15/2017), ako aj Ústavného súdu SR (napr. I. ÚS 45/2018).

Aj s poukazom na citovanú rozhodovaciú prax najvyšších súdnych autorít... máme za to, že odmietnutie dovolania Sťažovateľa... nemožno kvalifikovať inak ako odmietnutie spravodlivosti (denegatio iustitiae)...“.

6. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie jeho v bode 1 uvedených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Sťažovateľ ďalej žiada zrušiť napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Okrem toho sa sťažovateľ domáha aj priznania náhrady trov právneho zastúpenia v sume 830,76 €.

II.

Procesný postup ústavného súdu, vyjadrenie odporcu k ústavnej sťažnosti a replika sťažovateľa

7. Ústavná sťažnosť sťažovateľa je vedená pod sp. zn. Rvp 1723/2018 a bola pridelená sudkyňi spravodajkyňi Ľudmile Gajdošíkovej, ktorá bola podľa Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. marca 2018 do 28. februára 2019 členkou IV. senátu ústavného súdu, ktorý pracoval v zložení Ľudmila Gajdošíková (predsedníčka senátu), Ladislav Orosz a Miroslav Duriš. Ústavná sťažnosť sťažovateľa bola predbežne prerokovaná a uznesením č. k. IV. ÚS 550/2018-8 z 9. októbra 2018 bola prijatá na ďalšie konanie.

8. Do 16. februára 2019 (deň uplynutia funkčného obdobia sudkyne spravodajkyne a ďalšieho člena senátu) nebola ústavná sťažnosť sťažovateľa v merite veci rozhodnutá pôvodným IV. senátom ústavného súdu. Plénum ústavného súdu prijalo 16. októbra 2019 Dodatok č. 1 k Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“). Podľa čl. X bodu 5 rozvrhu práce boli nevybavené veci sudcov, ktorých funkčné obdobie uplynulo 16. februára 2019, prerozdelené medzi sudcov menovaných do funkcie 10. októbra 2019, a to náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov. Ústavná sťažnosť sťažovateľa bola pridelená sudcovi spravodajcovi Ladislavovi Duditšovi a v zmysle čl. II bodu 3 rozvrhu práce bola v merite veci rozhodnutá vo IV. senáte ústavného súdu, ktorý pracuje v zložení Miroslav Duriš (predseda senátu), Libor Duľa a Ladislav Duditš (sudca spravodajca).

9. Na základe výzvy ústavného súdu sa k veci podaním č. k. KP 3/2018-96, Cpj 64/2018 z 18. januára 2019 vyjadrila vtedajšia predsedníčka najvyššieho súdu. Vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 25. januára 2019 uviedla:

„Novelou Exekučného poriadku vykonanou zákonom č. 2/2017 Z.z. nadobudlo dňa 1. apríla 2017 účinnosť ustanovenie § 202 ods. 4 EP, podľa ktorého dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní nie je

prípustné. V prvom rade treba vyriešiť otázku, či sa má posudzovať prípustnosť dovolania podľa novelizovanej právnej úpravy alebo podľa právneho stavu platného do 31. marca 2017. Zákon č. 2/2017 Z.z. síce k úpravám účinným od 1. apríla 2017 v prechodnom ustanovení § 243h ods. 1 veta prvá stanovil, že ak v § 243i až § 243k neustanovuje inak, exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017, no vo vzťahu k opravným konaniam, teda ani k dovolaciemu konaniu, neurčil žiadne pravidlo.

Prax dovolacieho súdu pri posudzovaní prípustnosti týchto dovolaní je jednotná v tom, že osobitne akcentuje, či ide o dovolania smerujúce proti rozhodnutiam vydaným do 31. marca 2017. V tomto prípade berie na zreteľ, že vtedajšia právna úprava nevylučovala celkom prípustnosť dovolania, a preto, rešpektujúc ústavný princíp dôvery v platné právo a v správnosť aktov orgánov verejnej moci (vrátane v nich obsiahnutých poučení o možnosti opravných prostriedkov), posudzuje prípustnosť týchto dovolaní podľa právnej úpravy účinnej do 31. marca 2017 (napr. 1 ECdo 8/2017 z 28.6.2018).

Od právneho stavu, ktorý bol významný z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolaní uvedených v predchádzajúcom bode, treba dôsledne odlišovať právny stav, v rámci ktorého bolo dovolaním napadnuté rozhodnutie vydané po 1. apríli 2017, teda už za účinnosti Exekučného poriadku (v doplnenom znení účinnom od uvedeného dňa), ktorý výslovne vylučuje prípustnosť dovolania a dovolania generálneho prokurátora proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní (§ 202 ods. 4 Exekučného poriadku). V týchto prípadoch dovolanie odmieta ako procesné neprípustné (napr. 3 ECdo 16/2017 z 12.12.2017).

Namietané rozhodnutie najvyššieho súdu je súladné z ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, preto ho nie je možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na spravodlivé súdne konanie a na súdnu ochranu.“

10. Právny zástupca sťažovateľa reagoval na vyjadrenie podaním (replikou), ktoré bolo ústavnému súdu doručené 1. marca 2019 a v ktorom uviedol:

„... s právnym posúdením a ani s tvrdením o ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nemožno súhlasiť.

Vo vzťahu k zmenám zavedeným do Exekučného poriadku zákonom č. 2/2017 Z.z. zákonodarca prechodným ustanovením § 243h ods. 1 EP určil, že exekučné konania začaté pred 01.04.2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31.03.2017, ak § 243i až §243k neustanovia inak. Ide o všeobecné pravidlo, ktoré je platné pre všetky exekučné konania začaté pred 01.04.2017, pričom výnimky z jeho uplatnenia zákonodarca výslovne upravil v §§ 243i až §243k EP. Keďže však zákonodarca žiadnu výnimku z uplatňovania všeobecného prechodného ustanovenia vo vzťahu k opravným prostriedkom proti rozhodnutiam súdu v exekučných konaniach neurčil, potom právne predpisy účinné do 31.03.2017 je nevyhnutné aplikovať aj na všetky opravné konania, ktoré sú vecnou súčasťou exekučných konaní začatých pred 01.04.2017.

Pokiaľ Najvyšší súd SR hovorí o akejsi ustálenej praxi dovolacieho súdu, upozorňujeme, že rozhodovacia prax dovolacieho súdu NIE JE jednotná a ustálená. Sťažovateľ už vo svojej sťažnosti poukázal na skoršie rozhodnutia dovolacieho súdu (viď uznesenie NS SR pod sp.zn. 3Oboer/1/2017, 3Oboer/5/2017, sp.zn. 3Oboer/10/2017 a sp.zn. 3Oboer/15/2017)... sťažovateľom označené rozhodnutia Najvyššieho súdu SR ako súdu dovolacieho časovo predchádzali rozhodnutiam, na ktoré vo svojom vyjadrení poukazuje Najvyšší súd SR...

Je zrejmé, že senáty NS SR rozhodujúce vo veciach pod sp.zn. 1ECdo 8/2017 a sp. zn. 3ECdo 16/2017 na... zákonnú povinnosť podľa § 48 CSP úplne rezignovali a vec na rozhodnutie veľkému senátu nepostúpili. Ich postup i rozhodnutia v uvedených veciach tak odporujú základným požiadavkám na právnu istotu, vyjadreným v čl. 2 ods. 2 CSP.

... právny názor, prezentovaný Najvyšším súdom SR vo vyjadrení zo dňa 19.01.2019, by bol akceptovateľný v prípade, ak by zákonodarca pripustil okamžitú aplikabilitu novely Exekučného poriadku – zákona č. 2/2017 Z.z. aj na exekučné konania začaté pred jej účinnosťou. V takom prípade by bolo skutočne relevantné pri posudzovaní prípustnosti dovolaní s ohľadom na elementárne princípy spravodlivosti rozlišovať, či dovolaním napadnuté rozhodnutie bolo vydané pred účinnosťou novely alebo po jej účinnosti.

... zákonodarca upustil od obvyklej okamžitej aplikability a prechodným ustanovením § 243h ods. 1 výslovne určil, že exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017. Toto prechodné ustanovenie sa v plnej miere vzťahuje aj na opravné prostriedky proti rozhodnutiam súdov v dotknutých exekučných

konaniach, pričom predpisy účinné do 31. marca 2017 dovolanie v exekučnom konaní nevylučovali.“

11. Právny zástupca sťažovateľa doplnil svoje stanovisko podaním, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 8. októbra 2019 a v ktorom uviedol:

„Ústavný súd v inom rozhodnutí konštatoval, že s otázkou okamžitej aplikability §202 ods. 4 Exekučného poriadku sa Najvyšší súd vysporiadal viacerými rozhodnutiami, napr. uzneseniami sp.zn. 6Ecdo/3/2017, 6Ecdo/7/2017, 6Ecdo/9/2017, 6Ecdo/11/2017, 6Ecdo/13/2017 a 6Ecdo/15/2017, z ktorých to posledné bolo uverejnené aj v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a ktorým teda malo dôjsť k ustáleniu právneho názoru Najvyššieho súdu. Opätovne si na tomto mieste dovoľujeme upozorniť, že Sťažovateľom označená judikatúra NS SR časovo predchádzala uvedeným rozhodnutiam s opačným právnym názorom... A zároveň neskoršia rozhodovacia prax NS SR Sťažovateľom označené rozhodnutia potvrdzovala, napr. uznesenie 3Oboer/1/2017 zo dňa 28.09.2017, ale aj napr. uznesenie pod sp. zn. 4Oboer/3/2017 zo dňa 31.10.2017.

Je viac ako zrejmé, že senát, ktorý vydal Sťažovateľom napádané uznesenie NS SR pod sp.zn. 4ECdo 7/2018 (ale tiež senát 6Ecdo), si... zákonnú povinnosť podľa § 48 CSP NESPNIL a vec na rozhodnutie Veľkému senátu nepostúpil.

Pokiaľ ide o argument, že publikovaním uznesenia NS SR pod sp.zn. 6Ecdo/15/2017 došlo k ustáleniu právneho názoru Najvyššieho súdu v otázke okamžitej aplikability § 202 ods. 4 EP, upozorňujeme, že právna veta publikovaného rozhodnutia nerieši otázku okamžitej aplikability § 202 ods. 4 EP, ale úplne inú právnu otázku a teda o ustálení právneho názoru NS SR v tejto otázke nie je možné hovoriť...

Sťažovateľom označené rozhodnutie Ústavného súdu SR pod sp.zn. I. ÚS 45/2018 opäť časovo predchádzalo rozhodnutiam s opačným právnym názorom a podľa našej vedomosti BOLO PRVÉ, v ktorom Ústavný súd riešil otázku aplikácie ustanovenia § 202 ods. 4 Exekučného poriadku na exekučné konania začaté do 31.03.2017.

Upozorňujeme, že ak Ústavný súd v niektorých iných prípadoch rozhodol o otázke vylúčenia aplikácie ustanovenia § 202 ods. 4 Exekučného poriadku na exekučné konania začaté do 31.03.2017 odlišne ako vo svojom skoršom rozhodnutí pod sp.zn. I. ÚS 45/2018, rozhodol bez toho, aby si sudca spravodajca v týchto konaniach splnil zákonnú povinnosť

podľa § 13 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z.z. a predložil plénu Ústavného súdu návrh na zjednotenie právnych názorov, ale najmä bez toho, aby toto skoršie rozhodnutie iného senátu zohľadnil a aby svoj odklon od právneho názoru v ňom vysloveného riadne odôvodnil. Opäť tak nedošlo k zjednoteniu právneho názoru najvyššej súdnej inštalácie zákonom stanoveným a predpokladaným spôsobom.“

12. Dňa 1. marca 2019 nadobudol účinnosť zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

13. Ústavný súd o podanej ústavnej sťažnosti listom z 12. februára 2020 zaslaným doporučené do vlastných rúk upovedomil zúčastnenú osobu (v postavení povinnej v predmetnej exekúcii) s tým, že má právo vyjadriť sa k nej v lehote 10 dní od doručenia upovedomenia v zmysle § 126 zákona o ústavnom súde. Poštová zásielka bola 18. februára 2020 doručená zúčastnenej osobe, ktorá sa k ústavnej sťažnosti nevyjadrila.

14. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v tejto veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práv uvedených v bode 1.

III.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva

15. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

16. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

17. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

18. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

19. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že ústavnej sťažnosti sa nevyhovie vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

20. Ústavný súd konštatuje, že pri uplatňovaní právomocí v zmysle čl. 127 ústavy nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, z novších napr. II. ÚS 206/2015, I. ÚS 41/2019).

21. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje zásadná odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97), a preto ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne.

22. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú [čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012)].

23. Je nepochybné, že do obsahu práva na súdnu ochranu patrí aj ochrana, ktorá sa účastníkovi konania (strane sporu) poskytuje v dovolacom konaní, t. j. v konaní, v ktorom sa na základe mimoriadneho opravného prostriedku domáha ochrany pred dovolacím súdom z dôvodov, ktoré výslovne upravuje procesné právo. Podľa § 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) sa podľa tohto zákona sa postupuje, ak je daná právomoc súdu, pokiaľ Civilný mimosporový poriadok, Správny súdny poriadok alebo iný zákon neustanovuje inak. Z hľadiska právnej úpravy prípustnosti dovolania sa „iným zákonom“ v zmysle § 2 CSP rozumie aj Exekučný poriadok.

24. Samotná otázka posúdenia podmienok pre uskutočnenie dovolacieho konania vrátane posúdenia otázky prípustnosti dovolania patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu. Inými slovami, posúdenie tejto otázky je vecou zákonnosti a jej vyriešenie v súlade s ustanoveniami Civilného sporového poriadku (resp. Exekučného poriadku), ktoré v zmysle čl. 46 ods. 4 ústavy majú ustanovovať podrobnosti o realizácii základného práva na súdnu ochranu vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy, v konečnom dôsledku nemôže viesť k záveru o porušení označeného práva sťažovateľa. Pre neprípustnosť dovolania najvyšší súd ani nemá právomoc preskúmať dôvodnosť

dovolania z hľadiska dovolateľom namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (III. ÚS 226/2017).

25. Súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené (I. ÚS 145/2010, III. ÚS 276/2018).

IV.

Posúdenie veci ústavným súdom

26. Podstata ústavnej sťažnosti proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu spočíva v tvrdení sťažovateľa, že najvyšší súd nesprávne aplikoval časovú pôsobnosť § 202 ods. 4 Exekučného poriadku účinného od 1. apríla 2017, ktorý sa nemal použiť, keďže exekučné konanie začalo za účinnosti predchádzajúcej právnej úpravy. Dovolanie sťažovateľa bolo odmietnuté ako neprípustné, pretože podanie dovolania proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní je vylúčené.

27. Podľa § 202 ods. 4 Exekučného poriadku v znení účinnom od 1. apríla 2017 dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní nie je prípustné.

28. Podľa § 243h ods. 1 Exekučného poriadku v znení účinnom od 1. apríla 2017 ak tento zákon v § 243i až 243k neustanovuje inak, exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017. Pravidlá pre pridelovanie vecí exekútorom podľa § 55 ods. 4 a 5 sa použijú len s ohľadom na veci pridelené podľa predpisov účinných po 1. apríli 2017.

29. Ústavný súd sa oboznámil s napadnutým uznesením najvyššieho súdu vrátane sťažovateľom prezentovaných nosných úvah, aby posúdil zlučiteľnosť jeho obsahu s limitmi práv označených v bode 1, ktorých porušenie sťažovateľ namieta. To znamená, či odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu signalizuje potenciálnu arbitrárnosť v interpretácii a aplikácii príslušných právnych noriem na vec sťažovateľa a s tým spojené možné porušenie v bode 1 uvedených práv sťažovateľa, alebo naopak, či vzhľadom na odôvodnenie a právne závery najvyššieho súdu v ňom uvedené by nebolo možné konštatovať porušenie v bode 1 označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

30. Najvyšší súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia uviedol, že v *«danom prípade odvolací súd rozhodol 7. augusta 2017. Dovolanie, ktoré bolo podané 8. novembra 2017, smeruje „proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní“*. Najvyšší súd *dovolanie oprávnenej, prípustnosť ktorého je ustanovením § 202 ods. 4 Exekučného poriadku (v znení od 1. apríla 2017) výslovne vylúčená, odmietol podľa § 447 písm. c/ C.s.p.»*.

31. Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že novela Exekučného poriadku vykonaná zákonom č. 2/2017 Z. z. modifikovala spôsobilý predmet dovolania ako jednej z objektívnych podmienok jeho prípustnosti tak, že vylúčila prípustnosť dovolania proti uzneseniam vydaným v exekučnom konaní.

31.1 V prechodných zákonných ustanoveniach vo vzťahu k opravným konaniam, teda ani k dovolaciemu konaniu, neurčila žiadne prechodné pravidlo. Prechodné ustanovenie, na ktoré poukazoval sťažovateľ (§ 243h ods. 1 Exekučného poriadku), nemožno extenzívne vzťahovať aj na konanie o mimoriadnych opravných prostriedkoch. Tento záver je daný procesnoprávnym charakterom predmetného ustanovenia (§ 202 ods. 4 Exekučného poriadku) a nepriamo aj samotným obsahom prechodných ustanovení (§ 243h až § 243k Exekučného poriadku), ktoré upravujú niektoré praktické aspekty týkajúce sa exekučného konania vo vzťahu k súdnemu exekútorovi.

31.2 Navyše k rovnakému záveru nabáda aj gramatický výklad predmetného ustanovenia, keď pod výraz „exekučné konania“ nemožno podriadiť aj rozhodovanie

o mimoriadnom opravnom prostriedku proti právoplatnému rozhodnutiu v exekučnom konaní. Ústavný súd podotýka, že nosným znakom intertemporality procesných právnych predpisov je princíp okamžitej aplikability novej procesnej úpravy. Tento princíp je procesnému právu natoľko imanentný, že sa nemusí explicitne vyjadrovať v prechodných ustanoveniach procesnej úpravy (PROCHÁZKA, R., KÁČER, M. *Teória práva*. Bratislava : C. H. Beck, 2013, s. 173.).

32. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti poukázal na viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (napr. sp. zn. 3 Oboer 1/2017, 3 Oboer 5/2017, 3 Oboer 10/2017, 3 Oboer 15/2017), v ktorých dospel k opačnému právnomu záveru ako v napadnutom uznesení. Ústavný súd však opätovne konštatuje, že najvyšší súd vo viacerých iných rozhodnutiach, na ktoré sťažovateľ tiež poukázal (napr. sp. zn. 6 ECdo 3/2017, 6 ECdo 7/2017, 6 ECdo 9/2017, 6 ECdo 11/2017, 6 ECdo 13/2017), rozhodol v súvislosti s okamžitou aplikabilitou § 202 ods. 4 Exekučného poriadku, že jej použitie je nevyhnutné, ak sú kumulatívne splnené dve podmienky. Dovolanie musí byť podané (dovolacie konanie začaté) a zároveň rozhodnutie, proti ktorému dovolanie smeruje, musí byť vydané za účinnosti „novej“ procesnej úpravy Exekučného poriadku účinnnej od 1. apríla 2017. V preskúmvanej veci je zrejmé, že rozhodnutie odvolacieho súdu bolo vydané a dovolacie konanie bolo začaté už za účinnosti novej právnej úpravy (7. augusta 2017). Na toto dovolacie konanie z hľadiska prípustnosti dovolania bolo preto potrebné aplikovať právnu úpravu Exekučného poriadku v znení účinnom od 1. apríla 2017, ktorá vylúčila prípustnosť dovolania proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní.

33. Zároveň je významnou okolnosťou, že v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 2/2018 bolo pod poradovým číslom 24 uverejnené uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 ECdo 15/2017 z 27. septembra 2017. Tým došlo k ustáleniu právneho názoru najvyššej súdnej inštalácie všeobecného súdnictva na otázku prípustnosti dovolania pre nesprávne právne posúdenie vecí podľa § 421 ods. 2 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým do 31. marca 2017 rozhodol o odvolaní proti uzneseniu exekučného súdu o zastavení exekúcie v zmysle § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku tak, že prípustnosť dovolania je vylúčená. Uverejnené rozhodnutie

predstavuje judikatúrny smer, ktorý síce nie je formálne záväzný, ale nie je ani bez normatívneho významu pre ďalší vývoj rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vrátane najvyššieho súdu, ktorá sa už prejavila v súdnej praxi (I. ÚS 312/2019).

34. Podľa judikatúry ústavného súdu účelom princípu okamžitej aplikability procesných noriem, teda použiteľnosti „nových“ procesných ustanovení na konania začaté a prebiehajúce podľa „starej“ úpravy, je zabezpečiť taký procesný priebeh jednotlivých konaní, ktorý nepripúšťa alternatívne a v dôsledku toho sporné výklady pre časovú pôsobnosť príslušných predpisov alebo ich jednotlivých ustanovení (II. ÚS 185/2018, I. ÚS 281/2018).

35. Ústavný súd vo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti opakovane potvrdil správnosť právneho záveru dovolacieho súdu o neprípustnosti dovolania v exekučných konaniach za totožných skutkových a právnych okolností, ako je to v práve posudzovanej ústavnej sťažnosti, čo preukazujú viaceré jeho rozhodnutia (napr. II. ÚS 185/2018, I. ÚS 281/2018, III. ÚS 276/2018, III. ÚS 177/2018, II. ÚS 517/2018, I. ÚS 74/2019, I. ÚS 312/2019, II. ÚS 295/2019, IV. ÚS 397/2020). Pokiaľ sťažovateľ vo svojej argumentácii poukazuje na skoršie uznesenie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 45/2018 z 31. januára 2018, v ktorom ústavný súd zaujal opačný právny názor, keď odmietol ústavnú sťažnosť ako neprípustnú z dôvodu nevyužitia podania dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v exekučnom konaní, ústavný súd dodáva, že dôveru v určitú rozhodovaciu prax v skutkovo a právne porovnateľných veciach vyvoláva až rozhodovacia prax, ktorá sa ustálila po určitú dobu, a nie ojedinelé rozhodnutie vybočujúce z určitej línie rozhodovania, ako to bolo v prípade sťažovateľom uvádzaného rozhodnutia ústavného súdu (tiež I. ÚS 312/2019).

36. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, sama osebe nemôže viesť k záveru o arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným (mutatis mutandis IV. ÚS 35/02).

37. Ústavný súd považuje v zmysle uvedeného spôsob, akým najvyšší súd odôvodnil aplikovanie „nového“ ustanovenia o dovolaní v Exekučnom poriadku, za ústavne konformný a konštatuje, že mu nemožno vytknúť vady, ktoré by viedli k porušeniu sťažovateľom v bode 1 uvedených práv. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu tak nevykazuje znaky arbitrárnosti a zjavnej nezlučiteľnosti jeho účinkov s obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, a jeho právne závery považuje ústavný súd za ústavne udržateľné. Vzhľadom na uvedené ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu, a ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyhovel.

38. Keďže ústavnej sťažnosti sťažovateľa nebolo vyhovené, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

V.

39. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. októbra 2020

Miroslav DURÍŠ
predseda senátu